

Dobro došli na

Trening Modul 1:

Atribucija:

Pripisivanje krivnje i zasluga

08/10 A

© Moritz, Woodward, Čipčić-Schmidt & Akrap
moritz@uke.de

The use of the pictures in this module has been kindly permitted by artists and copyright holders, respectively. For details (artist, title), please refer to the end of this presentation.

Atribucija: Pripisivanje krivnje i zasluga

Atribucija = pripisivanje, objašnjavanje uzroka događaja (npr. okrivljavanje drugih i pripisivanje zasluga sebi)

Atribucija: Pripisivanje krivnje i zasluga

Atribucija = pripisivanje, objašnjavanje uzroka događaja (npr. okrivljavanje drugih i pripisivanje zasluga sebi)

Često previđamo da isti događaj može imati vrlo različite uzroke.

Atribucija: Pripisivanje krivnje i zasluga

Atribucija = pripisivanje, objašnjavanje uzroka događaja (npr. okrivljavanje drugih i pripisivanje zasluga sebi)

Često previđamo da isti događaj može imati vrlo različite uzroke.

Koji su uzroci mogli doprinijeti slijedećoj situaciji?

Vaš prijatelj se nije pojavio na dogovorenom sastanku.

Objašnjenja

Zašto Vaš prijatelj nije došao?

Moguća objašnjenja / pripisivanja za ovo ponašanje...

???

Objašnjenja

Zašto Vaš prijatelj nije došao?

Moguća objašnjenja / pripisivanja za ovo ponašanje...

- Nisam mu važan. Ne bi se to usudio učiniti nekom drugom.
- Zaboravljiv je – zaboravio je na vrijeme.
- Pokvario mu se auto.

Objašnjenja

Zašto Vaš prijatelj nije došao?

Moguća objašnjenja / pripisivanja za ovo ponašanje...

- Sebi: Nisam mu važan. Ne bi se to usudio učiniti nekom drugom.
- Drugima: Zaboravljiv je – zaboravio je na vrijeme.
- Situaciji ili slučaju: Pokvario mu se auto.

Prebacivanje krivnje i preuzimanje zasluga

Kao što vidite, događaji mogu imati vrlo različite uzroke. Štoviše, u većini slučajeva do određene situacije dovodi kombinacija *nekoliko uzroka*. Usprkos tome, mnogi ljudi uzimaju u obzir samo jedno objašnjenje (npr. okrivljuju druge umjesto sebe ili obrnuto).

“Otpuštaju Vas iz bolnice, a nije Vam nimalo bolje.”

Objašnjenja...

...ja osobno

...druge osobe

...okolnost ili slučajnost

“Otpuštaju Vas iz bolnice, a nije Vam nimalo bolje.”

Objašnjenja...

... ja osobno:

(promjenljivi uzroci)

- Nisam bio dovoljno motiviran za promjenu
- Nisam vjerovao u svoj oporavak

(manje promjenljivi uzroci)

- Neizlječivo sam bolestan
- Imam *loše gene*

... drugi:

- Liječnici ove bolnice su na lošem glasu
- Medicinsko osoblje se trebalo više potruditi oko mog liječenja

... okolnosti i slučajnosti:

- Da nisam dijelio sobu s još šest osoba, sigurno bi se bio oporavio
- Da je bolnica bila bolje opremljena, bio bi se oporavio
- Ponekad za oporavak treba više vremena

“Otpuštaju Vas iz bolnice, a nije Vam nimalo bolje.”

Objašnjenja...

... ja osobno:

(promjenljivi uzroci)

- Nisam bio dovoljno motiviran za promjenu
- Nisam vjerovao u svoj oporavak

(manje promjenljivi uzroci)

- Neizlječivo sam bolestan
- Imam loše gene

... drugi:

- Liječnici ove bolnice su na lošem glasu
- Medicinsko osoblje se trebalo više potruditi oko mog liječenja

... okolnosti i slučajnosti:

- Da nisam dijelio sobu s još šest osoba, sigurno bi se bio oporavio
- Da je bolnica bila bolje opremljena, bio bi se oporavio
- Ponekad za oporavak treba više vremena

Opiezi jednostrana objašnjenja!

“Otpuštaju Vas iz bolnice, a nije Vam nimalo bolje.”

Sad, molimo ponudite odmjerene odgovore koji uključuju više uzroka (npr. druge osobe, situaciju & sebe)

???

???

???

“Otpuštaju Vas iz bolnice, a nije Vam nimalo bolje.”

Sad, molimo ponudite odmjerene odgovore koji uključuju više uzroka (npr. druge osobe, situaciju & sebe)

- “Medicinsko osoblje nije imalo puno vremena, ali i ja sam mogao tražiti više podrške i češće ići na grupne sastanke. Možda zato moj oporavak nije bio dovoljno uspješan.”
- “Možda sam trebao biti strpljiviji oko svog oporavka. Siguran sam da mi ubuduće mogu pomoći sposobni terapeuti.”

Posljedice različitih stilova pripisivanja uzroka kod negativnih događaja

Pripisivanje sebi

(npr. "To je stvarno bila moja greška. Dugujem ispriku mojim navijačima!")

Nedostatak: ???

Prednost: ???

Drugim ljudima/ okolnostima

(npr. "Ali gdje je bio golman?"; "U nogometu je sve moguće.")

Nedostatak: ???

Prednost: ???

Posljedice različitih stilova pripisivanja uzroka kod negativnih događaja

Pripisivanje sebi

(npr. “To je stvarno bila moja greška. Dugujem ispriku mojim navijačima!”)

Nedostatak: smanjeno samopouzdanje

Prednost: izgledaš plemenit i hrabar jer preuzimaš odgovornost

Drugim ljudima/ okolnostima

(npr. “Ali gdje je bio golman?”; “U nogometu je sve moguće.”)

Nedostatak: ???

Prednost: ???

Posljedice različitih stilova pripisivanja uzroka kod negativnih događaja

Pripisivanje sebi

(npr. "To je stvarno bila moja greška. Dugujem ispriku mojim navijačima!")

Nedostatak: smanjeno samopouzdanje

Prednost: izgledaš plemenit i hrabar jer preuzimaš odgovornost

Drugim ljudima/ okolnostima

(npr. "Ali gdje je bio golman?"; "U nogometu je sve moguće.")

Nedostatak: odbijanje odgovornosti smatra se nepristojnim (samougađanje, "linija manjeg otpora")

Prednost: samopouzdanje nije ugroženo

Posljedice različitih stilova pripisivanja uzroka kod negativnih događaja

Odmjereniji odgovori (npr. kombinacija utjecaja same osobe, drugih ljudi, situacije) nude višestruka objašnjenja:

???

???

Posljedice različitih stilova pripisivanja uzroka kod negativnih događaja

Odmjereniji odgovori (npr. kombinacija utjecaja same osobe, drugih ljudi, situacije) nude višestruka objašnjenja:

“Moja igra je bila loša, ali ću je sigurno poboljšati. Želio bih dodati da sam spriječio neke od njihovih najvećih prilika za gol.”

“Slijedeći put ću igrati bolje, i moji suigrači također. Nadam se da ćemo tako doći do pobjede.”

Posljedice različitih stilova pripisivanja uzroka kod pozitivnih događaja

Pripisivanje sebi

(npr. “Kao što ste prije rekli, iznimno sam talentiran.”)

Nedostatak: ???

Prednost: ???

Drugim osobama/ okolnostima

(npr. “Sve dugujem mom mentoru i mojim roditeljima.”)

Nedostatak: ???

Prednost: ???

Posljedice različitih stilova pripisivanja uzroka kod pozitivnih događaja

Pripisivanje sebi

(npr. “Kao što ste prije rekli, iznimno sam talentiran.”)

Nedostatak: samohvala se smatra arogantnom

Prednost: povećanje samopouzdanja

Drugim osobama/ okolnostima

(npr. “Sve dugujem mom mentoru i mojim roditeljima.”)

Nedostatak: ???

Prednost: ???

Posljedice različitih stilova pripisivanja uzroka kod pozitivnih događaja

Pripisivanje sebi

(npr. “Kao što ste prije rekli, iznimno sam talentiran.”)

Nedostatak: samohvala se smatra arogantnom

Prednost: povećanje samopouzdanja

Drugim osobama/ okolnostima

(npr. “Sve dugujem mom mentoru i mojim roditeljima.”)

Nedostatak: samopouzdanje se nije povećalo

Prednost: smatraju Vas skromnim, pravim “timskim igračem”

Posljedice različitih stilova pripisivanja uzroka kod pozitivnih događaja

Odmjereniji odgovori (npr. kombinacija utjecaja same osobe, drugih ljudi, situacije) nude višestruka objašnjenja:

???

???

???

Posljedice različitih stilova pripisivanja uzroka kod pozitivnih događaja

Čestitam na pobjedi.
Kako ste samo uspjeli?

Odmjereniji odgovori (npr. kombinacija utjecaja same osobe, drugih ljudi, situacije) nude višestruka objašnjenja:

“Vrlo sam ponosan, ali također se želim zahvaliti mojim roditeljima i suradnicima.”

“Thomas Alpha Edison je jednom rekao: Genija čini 1% inspiracije i 99% znojenja (transpiracije)! Ja vjerujem u sreću onih koji se se trude”.

Zašto mi ovo radimo?

Istraživanja pokazuju da su mnogi ljudi s **depresijom** [*ali ne svi!*]:

- Skloni okrivljavati sebe za neuspjeh
- Skloniji zasluge za uspjeh pripisivati sretnim okolnostima nego svome trudu

Ovo može dovesti do niskog samopoštovanja!

Zašto mi ovo radimo?

Istraživanja pokazuju da su mnogi [*ali ne svi!*] ljudi sa sumanutim i nerealnim uvjerenjima, npr. da ih netko progoni ili im prijete

- Skloni za negativne događaje i neuspjeh kriviti druge
- Skloni vjerovati da su svi događaji izvan njihove kontrole

Posebno stil “okrivi druge” može dovesti do problema u međuljudskim odnosima!

Kako jednostrana objašnjenja potiču netočna tumačenja tijekom psihoze - primjeri

Događaj	Objašnjenje tijekom psihoze	Druga objašnjenja
Ljudi se smiju dok govorite.	Ismijavaju Vas.	Čista slučajnost - netko je istovremeno ispričao vic, ili: ljude zabavlja Vaš crni humor.
Udebljali ste se.	Štedljivi doktor Vam je prepisao jeftini lijek.	Sporadni efekti lijeka su mogući uzrok, ali i fizička neaktivnost i kriva ishrana.
Guma na Vašem biciklu se ispuhala.	Vandali: upozorenje, drugi put će i Vas ozlijediti.	Zaboravili ste napumpati gume; čavao u gumi.

Stil pripisivanja

Što ćemo danas naučiti:

- Razmatrati različite moguće uzroke nekog događaja
- Ne žuriti s prihvaćanjem samo jednog objašnjenja
- Raspravljati o posljedicama određenih pripisivanja

U svakodnevnom životu trebali bismo biti što je moguće realniji:

Ne bismo trebali uvijek kriviti druge zbog našeg neuspjeha. Također kad stvari krenu loše, nije uvijek krivica u nama!

Prodavač Vam je vratio punu cijenu za oštećenu robu.

Zašto je prodavač vratio puni iznos?

Što je glavni uzrok ovog događaja?

Vi osobno?

Druga osoba ili drugi ljudi?

Okolnosti ili slučajnost?

Kad ste ušli u prostoriju, svi su zašutjeli.

Šta je moglo navesti ljude da prestanu pričati baš kad ste
Vi ušli u prostoriju?

Što je glavni uzrok ovog događaja?

Vi osobno?

Druga osoba ili drugi ljudi?

Okolnosti ili slučajnost?

Netko je rekao da ne izgledate dobro.

Šta je navelo tu osobu da ovo kaže?

Što je glavni uzrok ovog događaja?

Vi osobno?

Druga osoba ili drugi ljudi?

Okolnosti ili slučajnost?

Pali ste na ispitu.

Zašto ste pali na ispitu?

Što je glavni uzrok ovog događaja?

Vi osobno?

Druga osoba ili drugi ljudi?

Okolnosti ili slučajnost?

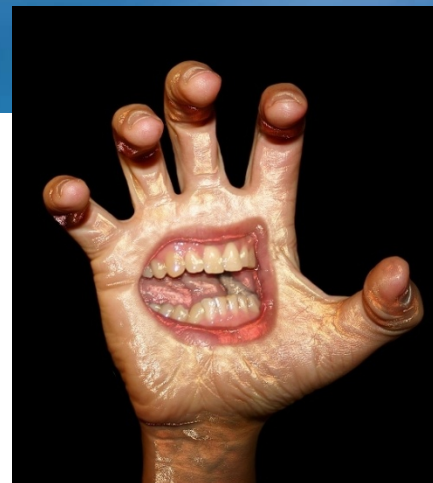
Unutrašnji glas Vam kaže da niste dobra osoba.

Razlozi...

...Vi osobno

...drugi

...okolnosti / slučajnost -

Unutrašnji glas Vam kaže da niste dobra osoba.

Moguća objašnjenja...

... ja osobno:

- “Nažalost, stalno krivim sebe. Kao da podsvjesno mrzim samog sebe.”
- “Gubim razum. Poludjet ću.”
- “Izgleda *kao da netko drugi* misli. Ali znam da su to moje vlastite misli.”

... drugi ljudi:

- “Nešto je usađeno u moj mozak.”
- “Ne znam kako je to moguće, ali netko drugi je preuzeo kontrolu nad mojim mislima .”

... okolnosti/slučajnost:

- “Pod stresom sam ovih dana. Zato sve doživljavam intenzivnije, uključujući i moje misli.”
- “Zvoni mi u ušima jer sam slušao glasnu hard-rock glazbu.”

Unutrašnji glas Vam kaže da niste dobra osoba.

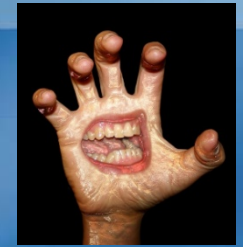
Psihoza: unutrašnji glas je povezan s drugim osobama / silama:

- “Nešto mi je usađeno u mozak.”
- “Ne znam kako se to moglo dogoditi, ali netko drugi je preuzeo kontrolu nad mojim mislima.”

Čujem glasove

Vlastite misli ili daljinska kontrola?

Za i Protiv

Glasovi su umetnuti iz vana?

“Mogu ih jasno čuti. Nasuprot tome, moje su misli potpuno tihe!”

Postoje li možda druga objašnjenja za ove pretpostavke?

???

“Ove misli nisu pod mojom kontrolom. Kad im se pokušam suprostaviti, postaje još gore. To mi dokazuje da mi netko stvarno želi zlo.”

???

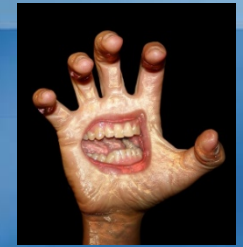
“Nikad ne bi mogao imati tako zle misli. Nikad ne bi nekoga povrijedio. Ali ipak stalno imam te misli.”

???

Čujem glasove

Vlastite misli ili daljinska kontrola?

Za i Protiv

Glasovi su umetnuti iz vana?

“Mogu ih jasno čuti. Nasuprot tome, moje su misli potpuno tihe!”

Postoje li možda druga objašnjenja za ove pretpostavke?

Oko 15-20% zdravih ljudi povremeno čuje takve glasove.

Intenzivne misli su ponekad gotovo čujne (privlačne melodije, brige, pričinja nam se glas prijatelja dok čitamo njegovu poruku).

“Ove misli nisu pod mojom kontrolom. Kad im se pokušam suprostaviti, postaje još gore. To mi dokazuje da mi netko stvarno želi zlo.”

???

“Nikad ne bi mogao imati tako zle misli. Nikad ne bi nekoga povrijedio. Ali ipak stalno imam te misli.”

???

Čujem glasove

Vlastite misli ili daljinska kontrola?

Za i Protiv

Glasovi su umetnuti iz vana?

“Mogu ih jasno čuti. Nasuprot tome, moje su misli potpuno tihe!”

Postoje li možda druga objašnjenja za ove pretpostavke?

Oko 15-20% zdravih ljudi povremeno čuje takve glasove.

Intenzivne misli su ponekad gotovo čujne (privlačne melodije, brige, pričinja nam se glas prijatelja dok čitamo njegovu poruku).

“Ove misli nisu pod mojom kontrolom. Kad im se pokušam suprostaviti, postaje još gore. To mi dokazuje da mi netko stvarno želi zlo.”

Ne možemo u potpunosti kontrolirati naše misli. Inače ne bi bilo iznenadnih inspiracija, kreativnih ideja ili iznenadnih briga.

Ako im se pokušamo suprostaviti, automatski postaju jače.

Eksperiment – ne mislite na broj 8 – nećete uspjeti!

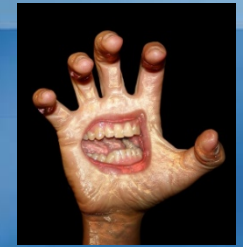
“Nikad ne bi mogao imati tako zle misli. Nikad ne bi nekoga povrijedio. Ali ipak stalno imam te misli.”

???

Čujem glasove

Vlastite misli ili daljinska kontrola?

Za i Protiv

Glasovi su umetnuti iz vana?

“Mogu ih jasno čuti. Nasuprot tome, moje su misli potpuno tihe!”

“Ove misli nisu pod mojom kontrolom. Kad im se pokušam suprostaviti, postaje još gore. To mi dokazuje da mi netko stvarno želi zlo.”

“Nikad ne bi mogao imati tako zle misli. Nikad ne bi nekoga povrijedio. Ali ipak stalno imam te misli.”

Postoje li možda druga objašnjenja za ove pretpostavke?

Oko 15-20% zdravih ljudi povremeno čuje takve glasove.

Intenzivne misli su ponekad gotovo čujne (privlačne melodije, brige, pričinja nam se glas prijatelja dok čitamo njegovu poruku).

Ne možemo u potpunosti kontrolirati naše misli. Inače ne bi bilo iznenadnih inspiracija, kreativnih ideja ili iznenadnih briga.

Ako im se pokušamo suprostaviti, automatski postaju jače.

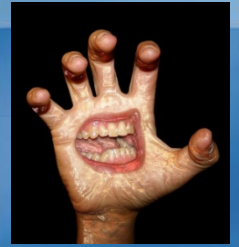
Eksperiment – ne mislite na broj 8 – nećete uspjeti!

Misli koje nisu u skladu s našim uobičajenim načinom mišljenja su česte. Misao nije isto što i akcija! 20% zdravih ljudi ima ponekad misli o suicidu, a ipak to nikad ne učine. Čak i prema ljudima koje volimo nekad osjetimo ljutnju i agresivnost (npr. majka prema djetetu koje plače).

Čujem glasove

Vlastite misli ili daljinska kontrola?

Za i Protiv

Objašnjenje da se čudnim mislima upravlja daljinskim putem donosi puno više pitanja nego odgovora, npr.:

- Tehnički izvodljivo?
- Kako i kad je izvršeno umetanje misli?
- Tko bi Vam želio nauditi? Tko bi za to imao vremena i novaca?
- Postoje lakši načini da se nekome naškodi. Zašto bi itko odabrao tako složen (možda i nemoguć) način?

Prijatelj Vas je pozvao na večeru.

Zašto Vas je pozvao?

Što je glavni uzrok ovog događaja?

Vi osobno?

Druga osoba ili drugi ljudi?

Okolnosti ili slučajnost?

Policajac zaustavlja Vaš auto.

Što je dovelo do toga da policajac zaustavi Vaš auto?

Što je glavni uzrok ovog događaja?

Vi osobno?

Druga osoba ili drugi ljudi?

Okolnosti ili slučajnost?

Pobijedili ste na kocki.

Zašto ste pobijedili?

Što je glavni uzrok ovog događaja?

Vi osobno?

Druga osoba ili drugi ljudi?

Okolnosti ili slučajnost?

Kad ste se približili svom autu, primijetili ste ogrebotinu na laku.

Što je moglo uzrokovati takvu ogrebotinu?

Što je glavni uzrok ovog događaja?

Vi osobno?

Druga osoba ili drugi ljudi?

Okolnosti ili slučajnost?

Liječnik je otkrio da imate visok krvni tlak.

Zašto imate visok krvni tlak?

Što je glavni uzrok ovog događaja?

Vi osobno?

Druga osoba ili drugi ljudi?

Okolnosti ili slučajnost?

Prijatelj Vam je odbio pomoći u poslu.

Što ga je navelo tome da Vam ne želi pomoći?

Što je glavni uzrok ovog događaja?

Vi osobno?

Druga osoba ili drugi ljudi?

Okolnosti ili slučajnost?

Prijatelj Vas je iznenadio poklonom.

Što je dovelo do toga da Vam prijatelj nešto pokloni?

Što je glavni uzrok ovog događaja?

Vi osobno?

Druga osoba ili drugi ljudi?

Okolnosti ili slučajnost?

Prijatelj Vam kaže da ste glupi.

Što je uzrok tome da Vam prijatelj kaže da ste glupi?

Što je glavni uzrok ovog događaja?

Vi osobno?

Druga osoba ili drugi ljudi?

Okolnosti ili slučajnost?

Beba Vaših susjeda zaplače kad je uzmete u ruke.

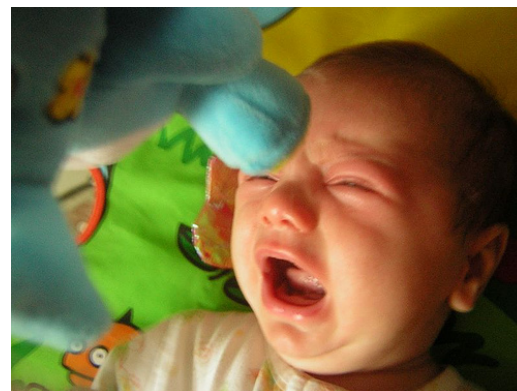
Zašto beba zaplače?

Što je glavni uzrok ovog događaja?

Vi osobno?

Druga osoba ili drugi ljudi?

Okolnosti ili slučajnost?

Prijatelj kaže da Vas ne poštuje.

Što ga je navelo da to kaže?

Što je glavni uzrok ovog događaja?

Vi osobno?

Druga osoba ili drugi ljudi?

Okolnosti ili slučajnost?

Primjena u svakodnevnom životu

Što smo naučili:

- Uvijek uzmite u obzir što više mogućih faktora koji su mogli doprinijeti ishodu nekog događaja (npr. Vi osobno/drugi ljudi/ događaji).

Primjena u svakodnevnom životu

Što smo naučili:

- Uvijek uzmite u obzir što više mogućih faktora koji su mogli doprinijeti ishodu nekog događaja (npr. Vi osobno/drugi ljudi/ događaji).
- Nastojmo biti što realniji:
Nije opravdano *uvijek* kriviti druge, kao što nije *uvijek* naša greška kada se dogodi nešto loše.

Primjena u svakodnevnom životu

Što smo naučili:

- Uvijek uzmite u obzir što više mogućih faktora koji su mogli doprinijeti ishodu nekog događaja (npr. Vi osobno/drugi ljudi/ događaji).
- Nastojmo biti što realniji:
Nije opravdano *uvijek* kriviti druge, kao što nije *uvijek* naša greška kada se dogodi nešto loše.
- Najčešće nekoliko različitih faktora pridonosi nastanku jednog događaja.

Kako je ovo povezano s psihozom?

Mnogi ljudi s psihozom skloni su objašnjavati *složene* događaje samo s jednim uzrokom.

Ponekad se za vlastite neuspjehe krive isključivo drugi ljudi.

Primjer I: Ani često pada.

Vlastito vjerovanje: To je uzrokovao njen ujak šaljući signale kroz elektrode u njenoj glavi.

Dodatno objašnjenje!: Ana ima infekciju uha koja utječe na njen centar za ravnotežu. Osim toga, već tjednima pada kiša i ulice su jako skliske.

Kako je ovo povezano s psihozom?

Ponekad su drugi ljudi *djelomično* odgovorni za naš neuspjeh, međutim trebamo uzeti u obzir i druge važne faktore.

Primjer II: Petar je doživio novu epizodu psihoze!

Vlastito vjerovanje: Nova epizoda je izazvana sjećanjem na batine koje je dobivao u djetinjstvu.

Dodatno objašnjenje!: Ovo je jedno od mogućih uzroka, ali postoje i drugi: Petar je prestao uzimati lijekove / posvađao se na poslu što je dovelo do straha od gubitka posla.

Hvala na pozornosti!

Pictures used in this module are reproduced with indirect (creative commons license) or direct permission of the artists listed below, for which we would like to express our gratitude! A full list can be obtained via www.uke.de/mkt. If we have involuntarily breached copyright, please accept our apologies. In this case, we kindly ask creators for their permission to use their work under the "fair use" policy.

Die in diesem Modul verwendeten Bilder wurden mit der indirekten (creative commons Lizenz) oder direkten Zustimmung der untenstehenden Künstler reproduziert, wofür wir uns herzlich bedanken möchten! Eine vollständige Liste ist hinterlegt auf www.uke.de/mkt. Sollten wir unbeabsichtigt gegen das Urheberrecht verstoßen haben, so bitten wir dies vielmals zu entschuldigen und bitten nachträglich um die Verwendungserlaubnis.

Name Photographer/Artist Name Fotograf/Künstler/	Source/ Quelle	Picture Name/ Name des Bildes	CC = used with corresponding creative commons license; PP = used with personal permission of artist CC = genutzt unter creative commons Lizenz, PP = verwendet mit persönlicher Zustimmung des Künstlers	Description/Kurzbeschreibung
Sabine Sperber	---	---	Produced for the MCT/Anfertigung für das MKT; © Arbeitsgruppe Neuropsychologie	Shadowchaser/Schattenverfolgung
Benny-Kristin Fischer	- - -	- - -	Produced for the MCT/Anfertigung für das MKT; © Arbeitsgruppe Neuropsychologie	various motives: soccerplayer, award ceremony/ Verschiedene Motive: Fußballer, Preisverleihung
Ethnocentrics	flickr	Beijing-Trading	CC	Claim (of shoes)/Schuhreklamation
Brett L.	flickr	The quiet room - 1 of 3	CC	When you enter the room everyone turns silent/ Leute verstummen beim Betreten des Raumes
Todd Rieth	flickr	Lipstick	PP	Critical look in the mirror/Kritischer Blick in den Spiegel
avdgaag	flickr	Marking	CC	Failing an exam/Sie fallen durch eine Prüfung
Heidi Wittwer	fotocommunity	schreiende Hand	PP	Screaming hand/Schreiende Hand
Erwyn van der Meer	flickr	Diner at Chateau de Violet	CC	A friend invites you for dinner (plate with food)/ Jemand lädt sie zum Essen ein (Menü)
Kambiz Kamrani	flickr	Bored Traffic Man	CC	A policeman stops a car on the street/Polizist stoppt Auto auf der Landstraße
Jochen Schmidt-Oem	fotocommunity	Zocker	PP	Win in a gamble (dice, clock, money)/ Sie gewinnen im Spiel
robertrazrblog	flickr	02-07-06_1728	CC	Scratch/Kratzer am Auto
haysophie	flickr	DSCN3940	CC	Taking the blood pressure/Blutdruckmessung

Pictures used in this module are reproduced with indirect (creative commons license) or direct permission of the artists listed below, for which we would like to express our gratitude! A full list can be obtained via www.uke.de/mkt. If we have involuntarily breached copyright, please accept our apologies. In this case, we kindly ask creators for their permission to use their work under the "fair use" policy.

Die in diesem Modul verwendeten Bilder wurden mit der indirekten (creative commons Lizenz) oder direkten Zustimmung der untenstehenden Künstler reproduziert, wofür wir uns herzlich bedanken möchten! Eine vollständige Liste ist hinterlegt auf www.uke.de/mkt. Sollten wir unbeabsichtigt gegen das Urheberrecht verstoßen haben, so bitten wir dies vielmals zu entschuldigen und bitten nachträglich um die Verwendungserlaubnis.

Name Photographer/Artist Name Fotograf/Künstler/	Source/ Quelle	Picture Name/ Name des Bildes	CC = used with corresponding creative commons license; PP = used with personal permission of artist CC = genutzt unter creative commons Lizenz, PP = verwendet mit persönlicher Zustimmung des Künstlers	Description/Kurzbeschreibung
Katrin Ze.	fotocommunity	enttäuscht	PP	A friend refused to help you with your work/Eine Bekannte hat sich geweigert ihnen bei der Arbeit zu helfen
penmachine	flickr	Big Presents	CC	Presents/Geschenke
Simon Pais-Thomas	flickr	Stupid Me	CC	A friend says you are stupid (black/white, portrait of a man)/Jemand findet Sie dumm
valentinapowers	flickr	Cry Baby	CC	Crying baby/Schreiendes Baby
Heidi Wittwer	fotocommunity	He Du! Gewalt ist keine Lösung	CC	Respect (two fists)/Respekt (zwei Fäuste)

Mit freundlicher Unterstützung der Janssen-Cilag GmbH*
With kind support of Janssen-Cilag

* 4000 € für die Verbesserung und Verbreitung des Trainings
4000 € for the improvement and distribution of the training